

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft., felévre 5 ft. 50 kr., évnegyedre 3 ft., egy órára 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft. 50 kr., felévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órára 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelnk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent. Nyilvántartás: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzandók. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A francia Constituante.

A francia nemzetgyűlés február 13-án tartá első ülését. Mintegy 300 tag volt jelen, tehát ekkor a megválasztottaknak még fele sem érkezett meg, a mint-hogy Bordeauxban e napon még nem tudták, minő eredményre folytak le a választások, a német által megszállott departementekben. E szerint ma még biztonszággal alig lehet tudni, minő arányban lehetnek képviselve a monarchicus és a köztársasági pártnyalatok és hogyan fognak ezek csoportosulni.

Az eddigi rendes és távirati tudósításokból annyit constalálni lehet, hogy orleanisták, úgy mint mérsékelt köztársaságiak, e két legerősebb párt a békét ösztönözni óhajtják; de magától értet, hogy csak is elfogadható feltételek alatt, mivel lehelenségekre magukat úgy is hiába köteleznék; dacára a harcias hangulat emlecsillapulásának aligha merné valaki a francia nemzetnek azt ajánlani: fogadja el a békét minden áron.

A kétségbeesett elkésztés egy oly nagy és vitóz nemzetnél mint a francia nagyon hatalmas szellemi factorok, ezekkel szemben nem lehet kiszámítani hány százezer szurony és hány ezer ágyú kell leküzdésükre. A kiszámíthatatlan horderejű factorokhoz, a francziák ma bizonyítván csak a legvégső esetben nyulnának, de hogy valószínűleg akkor megteszik, ezt Bismarck és a német hadvezénytel is számításba látszanak venni.

Bismarck a legújabb tudósítások szerint a béke föltételeit mérsékli: a hadikárpótlást 1500 millió frankra szállítja, s csak 60 négyzet mérföldnyi területet kíván Elsaec és Lorrain földéből, belefoglalva a szűz Metzét is. A főhadiszállás pedig 3 egész hadtestet elindított délre; a Némethonban most gyakorlat alatt álló ujonczokat apríl végére rendelte Franciaországba szállítani; a betegség — és sebeikből felépülteknek pedig febr. 19-re be kell rukkolni illető csapataikhoz.

E rendelkezések e pillanatban inkább arra valók, hogy a francia nemzettel szemben támasztott követeléseknek súlyt kölcsönözzenek. Hanem a francziák sem szüntették meg hadikészülődéseiket; a gyakorlati táborok nem lettek feloszlata, s míg némely francia lap az é.-amerikai unióba lépést „európai egyesült államok” névvel felírta, olyan párt is ad életjelt magáról, mely Gambetta nézetét követni a németek túlságos követeléseivel szemben. Ezek úgy vélekednek, hogy még mindig lehetne a háborút folytatni: gyefyverfogható férfi és fegyver van elég még, s végső esetben a cherbourgi félszigetre (Cotentin) vonulhatna az egész hadsereg; itt a flotta védelme alatt szervezkednék, ellátna magát minden szükségességgel, s a kedvező pillanatban az ország bármelyik partján kiszállva nyomulna előre, még pedig mindig tulnyomó számmal: ily harcz utóvégre is kifárasztaná, felemésztené a német haderőt.

Még nem ismerjük Bismarck mérsékelt föltételeinek valódi indokait, de egyebek közt ez is befolyhatott követeléseinek alább hangolására.

De még több súlylyal bírhatott erre az angol közvélemény. Bismarck egyik lapja ugyan gunyolódik ezzel. A „Magd. Zig” így ír: Az angol parlamentben philantrop beszédek fognak tartani a szegény Franciaország mellett. Miután fegyverszállítás és költsönkötetések által meg-tömték zsebeiket francia arannyal, most mint humanus férfiak engedékenységet fognak tölünk követelni, s annak fognak leginkább örülni, ha mielő kevesebbet ér el Németország, ha nyugoti határai mielő védtelenebbül maradnak. Hanem miután annyit az angol tróbuszéből is kiolvashatunk, hogy Anglia békeszerető miniszteriuma is érthető hangon fog szólni a békekötéshez; ugyanis hangsúlyozza, hogy a két fél jóllétéhez Angliát életérdek kötik; hogy Anglia azon lesz a többi semlegesekkel egyetemben, miszerint oly béke hozassék létre, „mely midket illető nagy, vitéz nemzetre nézve a biztossággal és becsülettel megegyeztethető, azért Európa helyeslése számolhat.” — az ily hangot Bismarcknak is meg kell hallgatnia; anél is inkább, mert még a mai békés angol miniszterium is szaporítja a száraz és tengeri haderőt. Az angol nép hangulatát pedig találatlan jellemzi az, hogy száz- meg száz ezer példányban kapkodják el a ropiratot, melyben a földre tiport Louist (francia) kiméletlenül döngető Villiam (a porosz)-hoz Johny így kiált: „félre, különben velem lesz bajod!” hiába akarja őt William lecsilapítani, Johny mindenáron verkedni akar s óhajtása teljesül is, mert Sándor, Ferencz, Victor (orosz, osztrák, olasz) belevegyülnek s lesz általános verkedés. Ez a ropirat tetszik olyan nagyon az angoloknak, hogy a kiadó nem győzi a nyomtatást. Az ily jeleket a „vér és vas” embere számba szokta venni, kivált, midőn tudja, hogy ha a másik angol párt, a toryk kerülne kormányra, ezek még kevésbé értenék a tréfát. Ehez hozzágondolva azt, mily becses piacza Franciaország az angol árucikknek, s így mennyire érdekében áll Angliának a jó vevő fizetőképessége — talán ezért beszél ma Bismarck 4—8 milliárd helyett csak 1½ milliárdról, — ezért akarta Favre-vel elhitetni, hogy ő sem köszívű.

Franciaországnak áldozatokot kell hoznia, ez tagadhatlan; mert a kétségbeesés lelkesedése s a kifárasztásra célzó kérésre menő harcz esélyei végezt-ljesek. De meg kell fontolnia, hogy nagyon is igaz van Döflus Károlynak, midőn „L'avenir de la France” imént Gentben megjelent röpiratában így szól: „Azok a gyümölcs-hozó csaták, melyekben a szellem a tét győzelmet, valódi hőditásokat egy nemzet csak saját körében tehet”; az angolok — ugymond — ép azért politikai nemzet, mert mindig számolnak a viszonyokkal. Azután, Franciaország jövője, a porosz diadalok dacára, sem oly sötét, mint a milyennek a kishitűek látják: Poroszország Jena után kezd nagyban emelkedni; Piemont a novarai csata elvesztésétől számítva gyarapodása éveit; Oroszország Sebastopol eleste után kezd a korszerű reformokhoz, és magában Franciaországban is az 1815-ki leveretés után nyílt meg a tudományos és művészeti fejlődés, az ipar és kereskedés felvirágzásának korszaka s az alkotmányos parlamenti élet és ezekből kifolyólag Franciaország tulsulya az európai continenson.

Franciaország óriási veszteségeket szenvedett 7 hó alatt, de e mély sebeket csakis az alkotmányos szabadság megszilárdítása, minél nagyobb mérvben kifejtése útján gyógyíthatja be; e szellemi hadjárat előtt a feudális német császárság oszlopai is meg fognak ingani; ez az a modern Samson, ki a korszellemmel ellenkező, bármily gránit épületet halomra rázza, ha mindjárt száz Bismarck is örízne, milliós hadsereg és Krupp minden szörnye is védelmeznek.

Pest, február 15.

(r. I.) A hivatalos lap általános meglepetést szült, amennyiben váratlanul hozta az új miniszterek, Tóth Vilmos és Pauler Tivadar kinevezését; ismétlem: váratlanul, mert habár a kormány kebelében tudták is a valót, s átlátták miszerint a megürit miniszteri székeket okvetlenül be kell tölteni, valamint azt is: kikkel fognak azok betölteni, a nagy közönség olyanira nem volt értesülve a történésekről, hogy még néhány nap előtt is csaknem hajlandó volt hitelt adni egy itteni nagy lap állításának, melynélfogva Rajner vizsgálta sem fog lépni, mert béadta ugyan lemondását, hanem az a király nem fogadta el, mely versio azonban való-lannak bizonyult be.

A cultusministerségre nézve utólagosan értesülök arról, mikép komolyan szöbe se jött Pauleren kívül még, mert Andrásy gróf mindjárt őt szemelte ki és szólította fel a tárca elfogadására, mely felhívásnak a köznevelés terén annyi érdemet kivított derék jogtanár nagyon vonakodva s csak akkor engedett, midőn alkalma nyílt meggyőződni arról, mikép a miniszterelnök óhajlásával e tekintetben határozottan megegyezett a fejedelem legmagasbb akarata is.

Pauler kinevezetésével szintén kiderült, mennyire alaptalan volt azon kombináció is, melynélfogva itt, mindjárt Eötvös halála után, az általam, — pro statu notitiae — közlött nevetek emlegették, és a melyet én már akkor valószínűtlennek állítottam.

A két új miniszter hivatalos esküjét alkalmasint az ő felsége által e czélra delegálandó miniszterelnök fogadandja el.

Mindketten fokkal ismeretesebbek a nyilvános pályán, semhogy őket hosszasan kellene bemutatnom.

Tóth Vilmos mint egyszerű vidéki ügyvéd választott meg a képviselőházba, itt küzdven fel magát képzettsége és vasszorgalma által egészen az államtitkársággig, s mint ilyennek fáradhatlan munkássága példabeszéddé vált, míg Pauler a gyakorlat terén működött, és gyűjtött annyi tapasztalást, melyeket most mint miniszter nagy mértékben fordíthat s fordítand is bizonyosan a haza javára.

Az ideai delegációk — mire jelen soraim napvilágot látnak — már befejezték őrleiket, mert még csak egy sessio tartatik, a szentesített budget kihirdetése végett, a mi eddig — tudvalevőleg — azért nem történetett meg, mert a szerkezetbe hiba csuszott, ezt tehát ki kellett javítani.

Ki mondhatná alaposan normális állapotnak azt, midőn az évnek körülbelül egy hatodrésze mar letelek és még nincs budgetünk, midőn időről időre megszavazott indemnyitvel kell segíteni a bajon, esak hogy a kormánygépezet fenn ne akadjon, s legyen miből fedezni — törvényesen — az államkiadásokat?

De ki okozhatná ezen abnormis helyzetért a magyar kormányt?

Jogosan bizonyára senki.

Az ideai delegációk összejövetelének halogatását a Lajthántuli rendezetlen állapot, az ottani zavarok idézték elő kizárólagosan.

És lehet e biztos kilátás arra, mikép e calamitás jövőre nem fog ismételve előfordulni?

Az akarat, mindent a rendes kerékvágásba hozni nem hiányzanék a bécsi új kormányban, — ennek minis-

terelnöke e napokban jelentette ki az ottani képviselőház elnökének, hogy a fejedelem határozott óhajta már más-jusban összehívni a delegációkat s intézkedni a közös ügyekben.

Megtörténhetik-e ez, az attól függ: át fogják-e valahára látni a Lajthán tul, mikép az örökös, s csaknem szándékos összeütközések és zürzavarak az alkotmányosság élőtáját a helyett hogy erősítenék, m'grázák s alá-ássák.

Erdélyi királyi biztos ő nagyméltósága következő sorokkal küldte át szerkesztőségünknek az erdélyi telegkönyvi igazgatóság alábbi jelentését.

278 eln. 1871. K. B. A mellékelt igazgatósági jelentést, melyből kivehető, hogy az erdélyi telegkönyvezés a lefolyt 1870-ik évben nagyobb kiterjedésben folytattatván, kedvező lendületet vett, tájékozhatás végett azon remény kifejezésével kívántam mult 1869. november 21-én 1265 eln. szám alatt kell körlevelem kapcsán közölni, miszerint az eddigi eredmény buzdítással szolgáland ezen üdvös intézmény általános létrehozásának előmozdítására és az attóli részbeni idegenkedésnek teljes legyőzésére. Kolozsvárt, február 13-án 1871.

Péchy.

Erd. kir. telegkönyvi igazgatóság.

Nagyméltósága királyi biztos ur!

Szám 721 1871. Egy éve mult, hogy a tisztelettel alóli telegkönyvi igazgatóság az Erdélyben megindított telegkönyvezésnek az 1868. és 1869. éveket magában foglaló időköz alatt a kezdés nehézségei leküzdése melletti haladásáról, kötelessége, és Nagyméltóságodnak hazafiaságból és a nagy horderejű telegkönyvi intézet méltánylásából eredő érdekltsége tudatában első alázatos jelentését megtenni szerencsés volt.

Ezen jelentés szerint a két évi munka sikerül Kolozs megye, Kolozsvár és Segesvár szabad kir. városok helyszínelésének befejezése volt kimutatva, összesen 210 adóközségben: helyszíneli birtokrésztel 549,559, megalkotott telegkönyvi tesselt 59,806 és megnyitott telegkönyvi jegyzőkönyvet 42,791.

Ezen siker akkor a fenn kitélt idő alatt 135 helyszínelőv erőttel el, kik ezek magját képező 32 gyakorlott egyéneken kívül tisztán képezés alatt álló ujonczok voltak, s e melletti időben a telegkönyvi munkálatoknak az adómunkálatokkal egyeztetése, s az utóbbiaknak a helyszínelés alapjaini kijavítása által mód nélkül gátolva volt.

Az 1870-ik év az erdélyi telegkönyvezés ügyében sok hasznos és kellemes változást hozott magával, melyek folytán ezen egyetlen évi munkálkodás sikere két annyira nötte ki magát, mint az 1868. és 1869. évek eredménye, nevezetesen:

Az 1870. január 17-ről 106 eln. sz. alatt kelt igazságügyminisleri rendelettel meg lett szüntetve a telegkönyvi munkálatoknak az adómunkálatokkal egyeztetése, s a helyszínelés, megmentve ezen súlyos békótól ifjult erővel haladt a munka terén.

Az országgyűlés atyai gondoskodása folytán telegkönyvi czélokra egy tetemesebb mennyiség szavaztatván meg az 1870-ik évre, ez által a helyszínelés nagyobb területre való kiterjesztése, és a munkaerőnek czélarányos megszáporítása lehetővé tétetett.

Egy a telegkönyvi igazgatóság által kidolgozott, s a főméltósága m. kir. igazságügyminislerium 1870. ápríl 23-án 907 eln. sz. alatt kelt rendeletével jóváhagyott tervezet szerint a helyszínelő tisztviselők száma 60 biztos, 60 első osztályú és 60 második osztályú tollnokok kinevezése által 180-ra emeltetett, s egyuttal a telegkönyvi igazgatóság 200-ig rendkívüli napdijasokat is alkalmazhatni, valamint oly községekben, melyek önként vállalkozókat felfogadnak határai telegkönyvezésére, az ily vállalkozók alkalmazását elősegíteni felhatalmaztatott.

Mind a melletti, hogy e munkaerő csak fokozatosan, a mult év nyara folytán vétetett alkalmazásba, s azoknak kiképezése nehéz feladat gyanánt lebegett a helyszínelés haladása felett, ezen czélszerű intézkedésnek következtében 1870-ik év folyamában már a helyszínelés: 1. Dobokamegyében, 2. Belső-Szolnokmegyében, 3. Naszódvidéken, 4. Beszterezvidéken, 5. Aranyoszeékben, 6. Háromszékben, 7. Csíkszeékben, 8. Brassóvidéken, 9. Kóhalom-, 10. Nagysink-, 11. Segesvár-, 12. Medgyes-, 13. Ujegyházszeékben, 14. Udvarhely 15. Bereczk, 16. Kézdi-Vásárhely, 17. Illyefalva, 18. Brassó, 19. Fogaras, 20. Vizakna, 21. Vajda-Hunyad, 22. Déva, 23. Károly-Fejérvár, 24. Abrudbánya, 25. Nagy-Enyed, 26. Torda, 27. Szék. 28. Deés önálló városokban folytatva tétetett, s 1870. december 31-ével a haladás eredménye következő számokban foglalható össze: a) helyszíneltetett 1.175.431 birtokrésztel; b) ezekből alakítatott összesen 176.954 telegkönyvi tess; c) melyek számára nyitlatott 103.249 telegkönyvi jegyzőkönyv; tehát ha ezen eredmény az 1868. és 1869-ik évek eredményével szembeállítatik, a haladásban mutatkozó különbség mind az ország, mind a magas kormányra nézve csak megnyugtató lehet.

Pedig az 1870. év folyamában kifejtett munkásság elvitatlanul ki fog hatni a jelen és jövő évekre is, mert a munkaerő száporítása és kiképezése mind az 1870. év feladata volt, melynek szerencsés megoldása után az erre fordított fáradság gyümölcseit csak a folyó s következő években fogja megteremni.

Ezen itt kimutatott siker mérlegezésénél azonban tekintetbe vevendő a mult évi időjárás is, mely a helyszínelésre általában szerfelett kedvezőtlen volt, továbbá azon körülmény, hogy a helyszínelés nagyrészt a délkeleti határon elvonuló havasokon folyt, végre a birtokosok részéről még mindig kivált anyári munka idején mutatkozó részvéllenség. Ezen utóbbi körülmény hogy minő különbséget teszen a helyszínelés haladásában, legfellebbben bebizonyult Vizakna városában, hol a tévutra vezetett nép ellenszegülése következtében a katonai erő alkalmazásával végrehajtott helyszínelés ezen 10 ezerezen felüli birtokrésztellett ellátott városban alig öt hónap alatt teljesen befejezt-tett.

A szász székekben a helyszínelés leginkább vállalkozók által eszközöltetik. Brassóvidéke, Ujegyház- és Segesvárszék tisztsége és községe e részben dícséretes példával járnak elől. Ezen székekben a községek előjárói beoktatva a telegkönyvi intézmény hasznos és nélkülözhetetlen voltáról, önként keresik fel az alkalmas vállalkozókat, s a magas kormány által kiűzött helyrajzi számonkét 2 kr. díjt saájrtokból hol 5. hol 6 kr-ra emelve mindent elkövetnek, hogy telegkönyvet nyerhessenek.

Ily részvét nem létezik azonban Kóhalomszeékben, s nem Medgyesszeékben, mely két székekben a tisztségek rokonszerve a telegkönyvi intézet életbeléptetése iránt még mindedig felbreszhető nem volt.

A most beköszöutött új évben, mintán Kézdi-Vásárhely, Illyefalva, Károly-Fejérvár, Deés, Szék, Udvarhely, Csik-Szereda, Vizakna és Fogaras városok telegkönyvei már készen vannak, Duboka- és Belső-Szolnokmegyék, valamint Aranyoszeék is csak hamar be fognak fejeztetni; Torda, Felső-Fehérmegyék, és mintán Hunyadmegye tisztsége is igyekszik Fogaraszvidékével együtt vállalkozókat szerezni, valószínűleg ezen két utóbbi törvényhatóság is, e tavaszon helyszínelés alá fognak vétetni, s így a tisztelettel alóli telegkönyvi igazgatóság azon edes reményt táplálja, hogy a jelen már napról-napra gyakorlottabb munkaerővel a folyó évben, kivált ha Isten szent kegyelme kedvező időjárást enged, oly eredményt eszközölhet, melylyel a végeztelnak t. i. az ország helyszínelése befejezésének megközelítése lehetővé váland. Kelt Kolozsvárt, 1871. február 11-én.

M. kir. minisleri tanácsos, és az erd. k. telegk. igazg. elnöke Nagy Elek s. k. Erd. k. telegk. igazgat. Boldizsár Ferencz.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten febr. 16. 9 óra 40 p. délelött. Érkezett Kolozsvárra febr. 16. 12 óra 40 p. d. u.

Bismarck a fegyverszünetnek egy heti meghosszabbításába bizonyos katonai föltételek mellett beleegyezett. Thiers az összes politikai körökre nagy befolyást gyakorol.

Tóth Vilmos belügyminisleri program-beszéde, a Deák-párt febr. 13-ki értekezletén.

A párt üljenezése közt bemutatá az elnök az új belügyminisleri, ki erre a következő program-beszélet tartá:

„Tisztelt párttanácsokmány! A magyar minislerelnök előterjesztése folytán, ő császári és királyi arisztoli felsége engem belügyminislerre kegyeskedett kinevezni. Engedelmeskedtem a királyi parancsnak, s meghajlok ezen legfelsőbb bizalom előtt.

Ezen elhatározásom első percében azonban feltettem magamban, hogy mielőtt működésemet megkezdénem, a párt azon tisztelt tagjait, kik a kormányt eddig támogatni szivesek voltak, egy találkozásra mely tisztelettel felkérjem, nemcsak azért, hogy új helyzetemben magamat önöknek bemutassam, s ezáltal eleget tegyek a parlamentáris illemnek, hanem azért is, hogy a tisztelt többség előtt, melynek támogatása nélkül nem működhetem, elmondjam röviden, hogy mikül nem akarom működésemet megkezdeni és folytatni, — s végre azért, hogy azon esemben, ha programom a párt helyesléssel találkoznék, elmondhassa az új belügyminisler azt is, hogy mi az, mit viszont ő kér a párttól, hogy működését a kívánt siker követhesse.

Tisztelt párttanácsokmány! Működésemet köttös természetű lévén, törvényhozási és adminisztratív, elmondom előbb azt, hogy mit vélek én a törvényhozás terén tárczamat illetőleg még ezen országgyűlésen, mely mind-

